Alg **Almelo**

Iedereen moet mee kunnen doen in Almelo.

50PLUS staat voor het wegnemen van vooroordeel over oud zijn en staat voor volwaardig meedoen van alle Almeloers met de stadsontwikkeling.

Oud wórden gaat vanzelf, oud zíjn is niet altijd een fijne belevenis. De samenleving ziet je niet meer als volwaardige deelnemer, maar meer als zorgobject en steeds vaker als kostenpost, het zijn misplaatste vooroordelen. Enkele cijfers (CBS):

Van de 30-65 jaar heeft 55% een of meer lichamelijke aandoeningen en 3% een chronisch psychische aandoening.
Van de 65-85+ jaar heeft 28% een of meer lichamelijke aandoeningen, 82% van hen voelt zich gezond, heeft niets met de zorg.

Wat hebben ouderen wat jongeren niet hebben? Een lang geheugen met belevenissen en ervaring waaruit lessen kunnen worden getrokken.

Wat heeft dat met de programmabegroting 2027 te maken?
Ik wil u graag meenemen naar 22 jaar terug. Het toenmalige college van CDA, PvdA en VVD introduceerde het Masterplan met ‘Stad in balans’ met een looptijd tot 2030. Enkele jaren later bleken de plannen vooral op wensdenken te berusten. Met daarbij mismanagement ontstonden er ernstige financiële problemen. De gemeente is een aantal jaren onder financieel bewind gesteld (artikel 12).

Het huidige college, introduceert met ‘Voor Almelo nu en morgen’, opnieuw **‘De stad in Balans’.**
De programmabegroting 2027 ademt, net als in 2004, dezelfde ambities voor de komende 20 jaar. Net zoals in 2004 o.a. versterking regionale positie, bouwen voor groei naar 100.000 inwoners.
De gelijkenis tussen ‘**De stad in Balans’ 2004** en **‘De stad in balans 2026’,** is zowel inhoudelijk als financieel opmerkelijk. De programmabegroting 2027 laat, net als in 2005, vanaf 2028 substantiële structurele tekorten zien, 6 miljoen.

Kan het college garanderen dat de Programmabegroting 2027 met haar inhoudelijke en financiële vergezichten gestoeld is op degelijk en verantwoord onderzoek en op haalbare en verantwoorde planning van de plannen tot 2045?

In de programmabegroting staat ‘Strategie om in ongelijkheid te investeren’.

Net als in 2004 in het Masterplan staan in 2026 voornemens om het armoedeprobleem aan te pakken. **Wat is er in de afgelopen 22 jaar gedaan en niet gedaan omdat de problemen in 2027 nog steeds dezelfde zijn?**

Er zit een denkfout in het denken over de aanpak van sociale en financiële problemen van mensen in de genoemde wijken. In de toelichting wordt het uitgangspunt genoemd, ‘uitgaan van de leefwereld’ van de wijkbewoners. De problemen zitten niet in de ‘leefwereld’ maar in de ‘belevingswereld’, hoe zij zich in de leefwereld, de gemeente Almelo, ervaren.
Onderwijs moet aansluiten bij de ‘belevingswereld’ van de kinderen. Het aangeboden (prestatie)onderwijs is vooral de leefwereld van de middle class. Het draagt bij aan vervreemding, demotivatie, gebrek aan ondersteuning door ouders, (te)laag schooladvies en voortijdig schooluitval zonder startkwalificatie (30% bij o.a. het ROC).
De meerderheid van de bewoners heeft het gevoel dat de gemeente er niet voor hen is, Het is aanleiding om niet te gaan stemmen 54,5%.
Almelo is een multiculturele stad, 30% van de inwoners heeft een migratieachtergrond, dat is niet te zien in het beleid van de gemeente. Het is ook niet te zien in de samenstelling van besturen, leidinggevenden en het verdere personeel van de overheid, overheidsdiensten, onderwijs en de zorg.

Inclusie in Almelo is ver te zoeken. Almelo is opgedeeld in buurten op basis van inkomen en afkomst; Paradijs, Rosarium versus De Riet en Nieuwstraatkwartier. Ouderen worden apart gezet in geïsoleerde appartementen. ‘Inclusie’ is een werkwoord met doelstellingen op basis van concreet beleid. Het is noodzakelijk dat er criteria worden ontwikkeld hoe in Almelo inclusie wordt gerealiseerd. Die criteria moeten altijd meewegen bij het ontwikkelen van nieuw beleid en controle op bestaand beleid.
De regering heeft budget beschikbaar gesteld om inclusie te stimuleren. Heeft het college heldere plannen hoe het inclusiegeld wordt ingezet?

Inclusiebeleid geldt ook voor het onderwijs. Samen naar school met verschillende achtergronden, met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen, leren de kinderen met en van elkaar. De regering heeft voor het inclusief onderwijs de ‘Werkagenda naar inclusief onderwijs 2035’, de uitgangspunten: ‘dicht bij huis’, ‘gelijkwaardig’ en ‘multidisciplinaire ondersteuning’.
Verzoek aan het college haast te maken met de voorbereidingen voor invoering van het inclusief onderwijs. Te beginnen met het stoppen van investeringen in het speciaal onderwijs en in het bijzonder onderwijs.

65-plussers.
In de plannen van de vier samenhangende langjarige opgave komen de senioren niet voor. In de Programmabegroting 2027 wordt er slechts eenmaal aan gerefereerd, niet verder dan als zorgobject. 22% van de Almelose bevolking is nu 65 jaar of ouder, over 20 jaar is dat 40%. Belangrijk is te beseffen dat bij pensionering het inkomen 20 tot 30% daalt. Het merendeel van de gepensioneerde Almeloers heeft een inkomen dat alleen bestaat uit AOW en, als het meezit, een klein pensioentje; niveau minimum inkomen. Elke gemeentelijke

belastingverhoging, zoals de 6% OZB-verhoging, is een aanslag op het besteedbaar inkomen en dus een aanslag op een plezierige oude dag.
De dubbele vergrijzing zal in de komende decennia een stempel drukken op de behoefte aan culturele activiteiten, op de noodzaak voorzieningen in de stad (zoals openbare toiletten en het wegnemen van belemmeringen voor mensen met mobiliteitsproblemen). De druk op de zorg zal toenemen, het vraagt om aanpassing van het beleid van het sociaal domein, de woningbouwplannen, het cultuurbeleid en de inrichting van de stad. Voor senioren is het van belang dat de stad seniorvriendelijk wordt ingericht.

50-70-jarigen.
In steeds hoger tempo wordt de communicatie in de samenleving en in de economie gedigitaliseerd. Digitalisering, automatisering en robotisering van werkprocessen worden in hoog tempo ingevoerd.
Werkgeversorganisaties waarschuwen dat door die ontwikkeling in de komende jaren massaontslagen gaan vallen. Bij de waarschuwingen wordt vooral gewezen naar 50-plussers omdat die onvoldoende zijn meegekomen met de digitalisering en robotisering. De kwetsbare groep in deze in Almelo in de leeftijdsgroep 50-69 jaar zijn 10.157 mannen en 10.101 vrouwen, is 27% van de bevolking. Tel daarbij hun gezin met 1,2 of meer kinderen, dan spreken we over ruim 50% dat in de komende jaren het risico loopt met de consequenties geconfronteerd te worden. Wanneer de waarschuwing van de werkgeversorganisaties werkelijkheid wordt dan komt het sociaal beleid van de gemeente onder druk te staan.

Verzoek aan het College om na te gaan of de waarschuwing van de werkgeversorganisaties ook consequenties heeft voor Almeloers. Wanneer dat blijkt moeten daarvoor passende maatregelen worden genomen.

Gezien het groot maatschappelijke belang, stellen wij voor de taakstelling ‘ouderenzorg en ouderenwelzijn’ te ontwikkelen en toe te voegen als hoofdtaak van een van de wethouders, een wethouder seniorenbeleid.

Sociaal domein.
Een wirwar van diensten, een ongekende hoeveel doelstellingen, onsamenhangende filosofieën, geen samenhang en geen afstemming. Wachtlijsten van o.a. ‘veilig Thuis’ gaan van bureau naar bureau. Een achterdochtige bureaucratie met fraudecontrole. Over de gemeente verspreide kantoren voor besturen en professionals, versnippering, inefficiëntie ten top. Uitvoerenden in de zorg zijn meer tijd kwijt aan overleggen, controle en verantwoording dan aan cliëntencontacten, slechts 40% van hun werktijd.
Dat moet en kan anders.

1. Breng de in de stad verspreide kantoren van de zorg, welzijn en onderwijs samen in één gebouw. De werkers en besturen komen elkaar dan in het gebouw tegen, kunnen bij elkaar binnenlopen en overleggen. Er ontstaan korte lijnen en voor een afspraak hoeven geen ingewikkelde agenda afspraken worden gemaakt.
   Verzoek aan het college te onderzoeken of het mogelijk is het vrijkomende blauwe gerechtsgebouw in te richten als zorg- en

welzijnsgebouw. De zorg-, welzijn- en onderwijsorganisaties uit te nodigen in dat gebouw hun kantoor te vestigen. Daarbij de GGZ en Menzis uit te nodigen daar een of meer medewerkers te detacheren.

2. De bureaucratie, de controle en de managementsystemen zijn zó uitgebreid geworden dat van de instellingsbudgetten slechts 40% naar cliëntencontacten gaat. Dat moet anders. Bij het toewijzen van budgetten aan zorgorganisaties de voorwaarde stellen dat 70% van het budget cliëntencontacten zijn en 30% bekostiging organisatiekosten waar onder het bestuurs- en managementsysteem.
   Verzoek aan het college te onderzoeken of het mogelijk is een 70-30 budgetsysteem in te voeren?

Samenvattend,
In de programmabegroting 2027 en in de vier samenhangende langjarige opgave wordt er nauwelijks, of beter gezegd, geen aandacht besteed aan de groeiende groep senioren de 50-70-jarigen en de 70-plussers. Ook de invulling van een multiculturele stad ontbreekt. Het zijn tekortkomingen in de ontwikkeling naar een aantrekkelijke stad in balans. Wij beschouwen het als risico voor de plannen en voor de financiële onderbouwing ervan.
De opvallende gelijkenis met het ‘Masterplan ‘Stad in balans’ 2004 en ‘De stad in balans’ 2027’, vraagt om bezinning op de uitvoerbaarheid van de plannen. Voorkom dat ‘Voor Almelo nu en morgen’, net zoals met het Masterplan 2004, na enkele jaren in de prullenbak verdwijnt, de gemeente in financiële problemen terechtkomt en op o.a. het sociaal domein moet worden gekort.
50PLUS mist bij het beoordelen van de plannen een ‘Almeloos moreel kompas’ waarmee aan ingrijpende beslissingen richting wordt gegeven.
Verzoek aan het college om een brede maatschappelijke discussie op gang te brengen om een ‘Almeloos moreel kompas’ te ontwikkelen. Daarbij te beseffen dat de wereld groter is dan alleen Almelo.
Leren van de geschiedenis is méér dan cynisch in de achteruitspiegel kijken.

Almelo, 3 november 2026,

Jan van Gorkum,
Fractievoorzitter 50PLUS Almelo.